

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izveniši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje do četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 25—26 poleg gledališča v „zvezdi“. Opravištvo, na katero naj se blagovoljijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Jugoslovansko bojišče.

Iz Belgrada 25. avg. zjutraj. [Izv. telegram „Slov. Narodu“.] **Dosedaj je zanesljivo znano tu, da je tudi včerajšnji peti dan velicega boja mej Nišem in Aleksincem za Srbe dobro končal se. Turki so povsod brez uspeha napadali. Od sv. Stefana so prišli srbsko pozicijo v vasi Prugovac, ali bili so tepeni in nazaj vrženi. Po polu dne je bil boj na obeh straneh reke Morave pred Aleksincem. Turki so bili povsod tepeni.**

Na drugem prostoru bojišča, pri Malem Zvorniku so tudi včeraj Turki v Srbijo prodreti hoteli, ali bili so od srbske vojske tepeni.

Belgrad 24. avgusta. Včeraj je bil peti dan velike bitke mej Aleksincem in Nišem. Turki so z vso močjo napali srbske položaje pri sv. Stefanu, ali so bili nazaj vrženi. Srbska infanterijska vojska se je borila z veliko hrabrostjo, srbska artilerija je Turkom velike izgube naredila. Po polu dne so Turki Srbe napali tudi na levem bregu Morave, a so bili povsod odbiti. Denes zjutraj ob šestih, ko je naša vojska ogenj začela, rinili so Turki proti našim utrjenjem, a bili so prisiljeni, umakniti se nazaj.

Dunajski list ima 23. avg. ta-le telegram: Denes je peti dan bitve. Sè strašno ostrostjo

se bojuje pod Aleksincem. Dozdaj rezultat nij v Belgradu oznanjen bil. Od srbske strani se trdi, da je srbska vojska z veliko hrabrostjo odbila turške poskušaje, ki so nameravali srbsko fronto prodreti. Srbi se bore z levjim pogumom. Vsakako kaže to, ka bitva uže pet dni traja, da vlada na obeh straneh velika trdovratnost. Vlada belgradska pa še potem neče se udati, če bi Aleksinec padel, kajti potlej je še Deligrad tako utrjen, da ga Turki ne morejo vzeti in ne morejo mimo njega na cesti groti Belgradu prodreti.

Mi opozorujemo svoje bralce tudi na to važno prikazen, da vse zadnje dni nij iz Carigrada nobenega turškega zmagovalnega telegrama. Ko bi bili Turki kolikaj uspeha imeli pred Aleksincem, bili bi uže širokoustno zatrobili po svetu, kakor so vajeni. Ker molče, dokazano je, da se jim do zdaj slaba godi.

Kakor smo iz zemljevida generalnega štaba razvideli, leži sv. Štefan (samotna srbska cerkev na gori) kacic pet ur od Aleksinca in Prugovac jedno uro od sv. Stefana, v srednji črti mej Knjaževcem in Aleksincem. To rej tu so Turki še daleč od Aleksinca kljub petdnevni bitki. Tu je Ejub-paša z glavno močjo. Horvatović mu mora vsak dan za hrbet priti, če ne bode imel posebne nesreče. Ravno tako Saib-paša na drugej strani nema sreče. Še nekaj dnij naj bog daje junaštva in moči Srbom, in napadajoči Turki bodo dezorganizirani in demoralizirani in popolno tepeni.

Zdaj ko to pišemo je uže sedmi dan te velike bitke. Pri nas dežuje včeraj in denes. Barometer je povsod kazal po evropskem svetu jednako stanje. Valjda imajo i doli dež, ka-

teri gotovo veliko težav prizadeva azijskim, na vročino vajenim Turkom.

Pa naj bi stvar izpala koncem i na slabše za Srbe, to uže, da so bili (zapuščeni od Grkov, Rumunov, Bulgarov in Bošnjakov) zmožni šestdnevno zmagovalno bitko biti, priča o njih junaštvu in — slavnej bodočnosti.

Pariška pogodba.

„Po izrekih in obnašanji angleškega prvega ministra se mora soditi, — pišejo „Times“ — da se hoče držati trdno določil pogodbe 1856 l. To se razvidi iz tega, da se nij hotel berlinskemu memorandumu pridružiti, in da je angleško brodovje šlo v beziški zaliv, kar Turki smatrajo za prijateljsko znamenje Angležev. Dvajset let je minulo odkar se je sklenila ona pogodba.

Okolnosti, v katerih jo je šest velevlastij izdalo in podpisalo, bile so posebne vrste. Takrat so Rusijo dolžili, da goji slabe namene proti Turčiji, in šestim velevlastim je stalo do tega, da Rusiji zabranijo okupacijo ali celo osvojitve Turške. Zatorej so sklenili alijanco in Rusiji napovedali vojsko. Boj je trajal neprestano nekaj let; Angleška je v njem žrtvovala največ ljudi in novcev, naposled pak je Rusija morala skleniti mir.

V Parizu se je zbral leta 1856 kongres „pariška pogodba“ ali „pogodba od 1856 l.“, ki je izdelal občeznani dokument. Ta je podpisalo vseh šest velevlastij, ter tako garantiralo za turških deželâ nedotekljivost. Kolike izpremembe pak so se poslej onih pogodb bodi-si v političnih razmerah Evrope godile, bodi-si v onih Turčije! — Pred krimsko vojsko sloveli so krščanski podložniki v Turškej za nevedneže in bigotne ljudi. Nikoli se jim

Listek.

Pomladanski valovi.

(Roman, spisal Ivan Turgenjev; poslovenil dr. Maks Samec.)

XXI.

(Dalje.)

— „Vi ste živi, ne ranjeni!“ je vskliknil. „Odpustite mi, jaz vas nijsem poslušal, se nijsem povrnil domov . . . Tega nijsem mogel storiti! Čakal sem tukaj na vas . . . Povejte mi, kako je bilo! — Vi . . . ali ste ga usmrtili?“

Sanin ga je s trudom upokojil in posadil na svojo stran.

Na dolgo in široko, z vidljivim zadovoljstvom je potem Pantaleone razložil mu vse podrobnosti dvoboja in končno zopet omenil o monumentu iz medenine, o kipu poveljnika! Zatem vstane celo v kočiji, postavi noge na široko za ohranjenje ravnotežja, skriža roke na prsih, in izaničljivo gleda čez pleči —

predstavljal je poveljnika — Sanina! Emil je pobožno poslušal, redkokrat pretergal razkazovanje z vsklikovanjem, časi so je tudi vzdignil in žarno poljuboval svojega junaškega prijatelja.

Kolesa kočije so ropotale preko mostnic Frankobrodskega mosta — in na konec vstala se pred gostilnico, v katerej je stanoval Sanin.

Spremljan od svojih dveh sopotovalcev je stopal po stopnicah v drugo nadstropje, — ko na jedenkrat iz temnega koridorčka brzimi, koraki stopi ženska; njeno lice je zakrival pajčolan; ona se vstavi pred Saninom, zlehka omahovaje, vzdihne trepetaje in hitro zopet zbeži doli na ulico — in se skrije v veliko začudenje natakara, kateri je povedal, da je ta ženska bolj ko celo uro pričakovala povratka gospoda inostranca. Akoravno je trajalo njeno pojavljenje le jeden sam trenotok, je vendar Sanin spoznal v njej Emo. Spoznal je njene oči pod gostim rumenim svilnatim pajčolanom.

— „Ali je bilo morebiti tudi gospodičini Emi znano . . .“ spregovori Sanin z nezadovoljnim glasom, proti Emilu in Pantaleonu obrnen, po nemški.

— Emil zarudi in se posmeji.

— „Primoran sem bil povedati jej vse.“ pošepeta on, — „ona je uže sumila — in nikakor nijsem mogel . . . Vse to zdaj nič več ne dene,“ nadaljuje on živo — „vse se je tako dobro končalo in videla vas bo zdravega in neranjenega.“

Sanin se obrne.

— „Kakošna blebetavca sta vidva oba!“ reče jezno, gre v sobo in sede na stol.

— „Ne srdite se, odpustite,“ ga prosi Emil.

— „Dobro, ne bom se srdil, — (Sanin se zares tudi nij jezil, čemu bi pa bil tudi mogel želeči, da bi Ema ničesar ne zvedla). Pojdita zdaj, jaz hočem ostati sam, da se vležem spat. Truden sem.“

— „Izvrstna misel!“ vsklikne Pantaleone.

nij ponudila prilika, da pridejo v ožjo dotiko z Evropo, ž njeno civilizacijo in njenimi idejami. Občevali so samó sè svojimi vladarji in zatorej so se jim zdeli Turki uzorni. Ali je kaj čudnega, da so se ti uzori pri takih razmerah pogrezili v nevednost in celó v moralno spačenost? Po krimskeji vojski pričela se je nova éra za krščane v Turčiji, kajti jedva so jeli vá-njo hoditi Evropejci, ko se je v turških krščanih takoj vzbudila želja poznati drugo Evropo in njene bivalce. Razvideli so, da niso Francozje, Angleži i. dr. bogvé kako daroviti ljudje, temuč, da si imajo svojo visoko omikanost zahvaliti samo učenji in odgojitbi, ki so jo uživali v mladih letih. To je dalo povod, da turški krščani iskreno želé duševno se razvijáti in za vsako ceno si svoj društveni in materialni stan izboljšati. Z Evropo so za tim smotrom silili in denes nij krščanskega mesta ali krščanske vasi, kder bi ne imeli šole. A nij zadostovala omika, katere se je učila krščanska mladež v šoli. Bulgari, Grki, Armeni in drugi, ki so imeli novcev, hodili so v šolo v Evropo, oni pa, ki tega niso storiti mogli, iskali so šol, katere so tuji ustanovili v Carigradu in drugih mestih cesarstva. Sedaj je mnogo krščanskih mladeničev iz Turčije po evropskih vseučiliščih, in dve tretjini dijakov v slavnoznanem „college Robert“ v Carigradu je krščanov. Zadnjih osem let je šlo v svet iz onega zavoda preko 60 temeljito naobraženih in izborno odgojenih mladeničev, mej njimi je bilo 37 Bulgarov, kateri sedaj širijo izobrazenost in oliko mej svojim narodom.

Povrnivši se k pogodbam 1856. l. mislimo, da niso šestere velevlasti, ki so jih podpisale, ná-nje nič več navezane. Zakaj? Prvič, ker so se, kar smo opomnili, zgodile i v Evropi i v Turškej velikanske izpremembe; drugič, ker so se najvažnejše točke teh pogodb uže zametnile s tem, da so Rusiji dopustili v črnem morji imeti brodovje; in tretjič, ker porta sama nij držala uvetov one zaveze. Obljubila je, da bode dala svojim krščanskim podložnikom neke pravice in privilegije. Ta obljuba, ki jo celo zadržuje hatt humayum kot gotovo in sigurno, ostala je le na papiru, da-si je imela Turčija časa dovolj, da izpolne, kar se je izpolniti zavezala. Pričakovati je bilo, da se to izvrši pod vladó Alija ali Fuad-paše, ki sta bila najodličnejša državnik, odkar Turčija obstoji; toda niti ta

dva nijsta nijedne točke hatt humayuma izvršila. Ker pa Turčija nij hotela, ali nij mogla izpolniti svojih dolžnostij, néma nijedne pravice uživati imunitete, v pariških pogodbah jej zaobljubljene, kajti ako dvéh pogodbenikov jeden ne drži besede, vsaka pogodba neha biti veljavna.“ —n.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 25. avgusta.

Notranja politika denes nema nobenega važnega dogodka. Vse novinarstvo se peča skoro izključivo samo s Srbijo. Nemškutarji v „N. Fr. Pr.“ so vsak dan bolj surovi napašniki na vse kar je Slovansko.

Celo **ogerski** listi so uže prisiljeni priznati, da bode morala vlada Miletića in Kasapinovića kot nekriva izpustiti, ker nema nobenih dokazov proti njima. To je vsak Slovan uže prej vedel.

Vnanje države.

Iz **Grškega** se poroča: V Argiropolisu je nastala krvava revolta.

Iz **Peterburga** se vladno izreka po telegramu: Ni Srbija niti Turčija nij dozdej taci zmag imela, da bi mogla novih pravic ali novih odškodovanj terjati. — To se pravi: Rusija odločno odbija predrzno terjanje Turkov, da bi Srbi kaj izgubili ali plačali.

Turški sultan, od katerega so si naši nemški in nemškutarski Turkoljubi obetali toliko reform in družega tacega, tako popolnem nori, in je brez razuma, da se v Carigradu zdajni ministri posvetujejo, ali ne bi postavili regentstvo, ker je po zdanjem bolnem stanji sultana nemogoče diplomatično delovanje. Torej samomoriti ga še nečejo tako brzo, kakor so prejšnjega

Mej **Angleži**, katerih vlada in večina kramarska je glavna podpora Turčije, nahajajo se vendar časniki in močje, ki zametajo Turka in njegovo barbarstvo. Tako je zopet stari Russel priobčil dopis na Granwillu, v katerem pravi, da se mora parlament jeseni zopet sniti, ker turška grozodejstva to potrebno delajo in se jim mora nasprotovati.

Iz **Rima** se glasi telegram: Nemški škofje, ki so imeli navod ali ukaz, teškoče glede upravljanja škofijstev kolikor mogoče odstraniti, poročajo vaticanu, da so razprave v tem oziru nemogoče. Kongregacije zdaj iščejo drug način kako bi se v tej reči dogovori začeli z vlado.

Dopisi.

Od Pesnice 24. avg. [Lzv. dop.] (Reguliranje Pesnice.) Reguliranje Pe-

snice je uže dolgo predmet pogovorov v raznih krogih. Pretečeno leto so se razpošiljale knjižice z načrtom, katere so nas nekoliko seznanile s plačili, katera bi narasla nam posestnikom travnikov, deželi, in državi po reguliranji Pesnice. Na dolgo in široko se razpravljajo v iste knjižici nasledki celega podvzetja, ki bi bili, kakor nas zagotavljajo, le dobri in koristni za nas. V kratkem bode se baje o iste reči v Mariboru govorilo in razpravljalo. Mi nimamo nič proti temu početju, niti sene upiramo nemško pisane knjižici. Česar nijsmo popolnoma razumeli, to so nam povedali in raztolmačili zastopni močje. Važnost predmeta samega in neki dopis, ki je bil v „Slov. Gospodarji“ tiskan lansko leto, sta pouzročila ka smo se pogovarjali uže večkrat o njem mej soboj, ter ugibali uzroke, radi katerih se spravlja reguliranje Pesnice tolikrat na dnevni red. Toda, če smo odkritosrčni, moramo priznati, ka smo še vselej povpraševali drug družega, kako neki ravno naša Pesnica pride do posebne sreče, da jej hočejo po vsej sili staro strugo deloma popraviti, deloma novo skopati, mej tem ko posestniki ob družih vodah uže leta moledujejo, ter se njih zastopniki po raznih zborih odločno potegujejo za odstranjenje škode, kojo trpe leto za letom po vodi. Treba je omeniti le prošnji in potegovanja za reguliranje Savine, Drave, Mure, Anize i. t. d. Tukaj je ljudstvo terjalo, in še terja skoro jednoglasno pomoči.

Naravno je tedaj, ka ustrezeti dežela in država opravičenim prošnjam teh davkoplačevalcev. Ali nasprotno se godi; tem se ne dovoli in ne da nič ali celo malo, nam v Pešniškem dolu svoje dobrote usiljujejo. Dozdaj še nijsmo namreč nikdar niti v večjem številu, izjemo dela peščica Mariborskih posestnikov v gornjem Pesniškem dolu, ki pa, hvala Bogu, nij ves njihov, peticionirali za reguliranje Pesnice, a hočejo nas z njim osrečiti. Zdi se mi tedaj potrebno oznaniti svetu mnenje ljudstva v tej zadevi. Kratko smem reči, ka mi posestniki v velikej večini nijsmo za reguliranje. To pa ne le iz denarnih ozirov, čeravno se nam bode podtikalo. Nekoliko bode gotovo vsakdo radi tega nasprotoval, ali glavni uzrok našega nasprotovanja je ta, ka ne moremo nikakor sprevideti, ter se prepričati o dobrem uspehu celega podvzetja. Kajti mi smo v prvi vrsti le poljedelci in živinorejci.

Travniki so po tem takem glavni vir naših

„Treba vam je da se oddahnate, zaslužili ste to popolnem, blagorodni gospod! Pojdiva Emil! Po prstih! Po prstih! Ššš!“

Rekši, da hoče spati, je želel Sanin ločiti se od svojih tovarišev, in zares, ko je bil sam, je občutil veliko trudnost v vseh udih; celo pretečeno noč nij stisnil oči. Vrže se na posteljo in naglo zaspi globokim spanjem.

XXII.

Nekoliko ur je spal po vrsti neprebudno. Potem se mu je začelo sanjati, da se zopet bije v dvoboju, da stoji kot nasprotnik pred njim gospod Klüber, na jelki pa je sedela papiga in ta papiga je Pantaleone ki je trdil s klunom dleskaje: raz-raz-raz! raz-raz-raz!

„Raz“) . . . raz . . . raz!“ zasliši precej na tanjko: on odpre oči, vzdigne glavo . . . nekdo je trkal na duri.

— „Vstopite!“ se oglasi Sanin.

*) jedenkrat, ali pri komandiranji: jeden-dva-tri!

V sobo stopi natak, ki naznani, da ga neka dama želi videti.

„Ema!“ mu je blisknilo skozi glavo . . . ali dama je bila njena mati — gospa Lenora.

Komaj je stopila v sobo, se vsede in začne jokati.

— „Kaj vam je, moja dobra, mila gospa Roselli?“ začne Sanin, vsedši se k njej in s tiho njeznostjo stiskuje njeno roko.

— „Ah, gospod Dimitrij, jaz sem jako . . . jako nesrečna!“

— „Vi, nesrečni?“

— „Ah, jako! In sem mogla to doživeti? Naglo, kakor iz jasnega neba grom . . .“

S trudom je komaj mogla dihati.

— „No kaj je tacega? Razjasnite mi! Želite kupico vode?“

— „Ne, hvala vam“. Gospa Lenora je z rutico si brisala oči in na novo silno zaplakala. „Znajte, da vse vem! Vse!“

— „Kaj, kaj veste vse“

— „Vse, kar se je denes dogodilo! In

vzrok . . . mi je tudi znan. Vi ste ravnali kakor blagodušen človek; ali kako nesrečen izid take zadeve! Ne zastoj se mi nij dopadel včerajšnji izlet v Soden . . . ne zastoj! (Gospa Lenore nij na dan izleta nič jednacega govorila, zdaj pa se jej je zdelo, da je ona uže tačas „vse“ predčuvstvovala.) — Prišla sem k vam, k vam kot k blagorodnemu človeku, kakor k prijatelju, akoravno sem vas videla še le pred petimi dnevi prvokrat . . . Ali vidite, jaz sem vdova, sama . . . Moja hčer . . .“

Solze so zadušile glas Lenorin. Sanin nij vedel, kaj bi si mislil.

„Vašo hčer?“ ponavlja on.

— „Moja hčer Ema“, — se stenja je zasliši glas gospe Lenore izpod s solzami premočene rute, mi je denes objavila, da neče vzeti gospoda Klüberja in da mu moram jaz odpovedati!

Sanin se z lehka odmekne: tega on nij pričakoval!

dohodkov, glavna podlaga našemu blagostanju. Brez dvoma je tudi naša dolžnost, biti pozornim in pazljivim. Isto tako se nam mora oprostiti, če ne verujemo vsem nasvetom brez premisleka, bodisi, ka dohajajo iz ust izvedenih in skušenih mož. Vsakdo se lahko moti; poskušanje pa bi bilo v tem slučaju zelo drago za vse, nevarno in škodljivo za nas. Ako sledimo teku sedanje Pesnice, vidimo na mah, ka dela za svojo dolgost nenavadno dosti ovinkov, ka dobiva mnogo, toda kratkih pritokov. Struga je tu širja, tam ozja; zdaj primerno, zdaj čez mero globoka; povsodi skoro so bregovi obrašeni s šumevjem, koje za časa velike vode slednjo zelo v teku zadržuje. Dolina na sebi je ozka, vanjo se sesteka mnogo vode.

Če pade nagel dež, nese deževnica iz vinogradov, vrtov in raz njiv prst po kratkem potu v Pesnico. Tu ima počasen odtek radi mnogih ovinkov, pokritih z gostim šumevjem, radi mlinskih zajez itd. Voda izstopi in pusti največ blata brž ob svojih bregovih. Povodenj je gotova skoro vsako spomlad, večkrat nastopi tudi pozneje. Ako nas obišče pozneje, popali nam največkrat travo; toda ob enem pognoji pa tudi travnike na leta, kar kaže rast, če je suša ne moti in zadržuje. Na travnike, segajoče do struge je nanosila voda v teku časa mnogo blata, ter jih naredila više od oddaljenih. Vrh tega travniki še niso plani, ampak travniki celih vesnic leže sem ter tje mnogo više od drugih. Po načrtu mora se nova struga tako kopati, ka bode imela voda od izvira do iztoka najkrajši pot, ter tekla po mogočnosti čez najnižje ležeče travnike. Uže sedaj pa struga ne drži po sredini doline, marveč se vleče bolje proti vzhodnej strani; po reguliranji pride struga še bolje na vzhodno stran. Nastane tedaj vprašanje, kaj storiti in kako ravnati, da dobé više ležeči in oddaljeni travniki dovolj vode ob povodnji, ne da bi bliže ležeči bili vtopljeni in bližnje vasi ali posamezne kočé v nevarnosti? Slednje se pripeti mnogokrat uže sedaj. Tudi imamo uže sedaj „stara“ in „nova“ Pesnico in po tem bi imeli še najnovejšo, ka bi se s prvima dvema izrežale žabe in kače, ter ukuževale zrak. Ugovarja se lahko, ka se naredé umetne priprave za napeljevanje vode na travnike. Res je, umetnost zamore veliko, a bila bi gotovo tudi jako

draga. Nihče pa ne ve, kake vspehe bi sploh dosegla. Tu tiči spet zajec v grmu. Ob suši nij vode, nihče je ne odstranja, nihče ne zadržuje. Za časa dolgega deževanja ali nagle plohe izstopi voda iz zgoraj navedenih uzrokov. Nagnjenost strugina od izvira do iztoka nij velika in ne more biti jedin odločilen faktor. Preračunjenje hitrosti teka je jako problematično. In ravno tukaj je treba mnogo okolščin v pošteb jemati, koje so le dolgoletnemu in paznemu opazovalcu znane. Kar se v knjižici govori in razpravlja o poboljšani trave za klajo, o tem je jedino merodajna sodba starih in izkušenih živinorejcev. Dozdaj so bili s klajo zadovoljni; bila je pripravna za vsakovrstno živad. Svoje dni so jo tudi v cesarskih magacinih prav radi kupovali. Da se naglašja škoda, pouzročena po povodnji, je naravno. Morebiti se pusti kdo uloviti. Mi smo prepričani, ka pridejo travniki brez takih povodnij ob moč in vrednost. Raji si zapišemo vsako odškodnino enkrat za vselej za ušesa — kar smo morali tudi dozdej navadno storiti — samo, da nam prizanesete z reguliranjem. In ako bodo septembra gospodje, kakor Seidl in njih kmetski prijatelji v Mariboru, reč razmotavali, pokladamo jim na srce, ka naj blagovolijo nehati, ukvarjati se z reguliranjem Pesnice. Regulirajte sigurno vode vsega sveta, le Pesnico nam pri miru pustiti. Če bomo kedaj čutili potrebo reguliranja Pesnice, bomo tudi vedeli, kje da se moramo glasiti. Z vašo blaginjo velikodušnostjo nam prizanesite v enakih slučajih.

Iz gornje savinjske doline 19. avgusta. [Izv. dop.] Včeraj za rano zjutraj je možnarjev pokanje naznanjevalo, da praznuje gornja savinjska dolina praznik rojstva Nj. Veličanstva Franca Josipa I. Res videti je bilo, da tukaj bije sree Savinčjanov za našega svetlega vladarja in za našo milo nam domovino.

Te dni so se vršile volitve v okrajni zastop. — Volilo se je menda 17 zastopnikov. Razen 4 ali 5 so voljeni samo novi odborniki in kakor čujemo skoro sami kmetje. Vidi se, da kmet zna tudi agitirati.

Iz Notranjskega 19. avgusta. [Izv. dop.] Ker sem ravno zadnji čas v vašem cenjenem listu imel priliko čitati razne pritožbe zaradi neuljudnega obnašanja nekih železniških uradnikov nasproti slovenskim stran-

kam, sem se odločil tudi jaz vam omenit nezaslišane arogance, nekega od gori nekje iz nemškega rajha privandranega železniškega uradnika v Postojni.

Pred nekoliko tedni se je hotel neki gospod iz Št. Petra zvečer s poštnim vlakom iz Postojne odpeljati domov. Gre h kasi ter poprosi: „Do Št. Petra, II. razred“. Nemški uradnik mu da karto za tretji razred, potnik ga prijazno opomni, da želi za II. razred, kar naenkrat uradnik jezno vratica zapre, pustivši pasażirja na suhem. Vse prošnje niso nič pomagale. Na to je potujoči gospod nekega kondukterja naprosil, da bi mu šel karto kupit, kar je tudi ta radovoljno storil; a brezvspešno tudi njemu nij hotel uradnik vožnje karte dati. Na opombo kondukterjevo, da se bode pasażir pritožil, je uradnik neki hlastno odgovoril: „Jetzt gebe ich sie aber zu Fleiss nicht!“

Neodpustljivo bi uže bilo tako obnašanje proti tujcem, ko bi bili prav Kinezi, a proti domačinom in deželanom je tako ravnanje nezaslišano.

Slavno vodstvo južne železnice naj bi vendar pri nastavljanji uradnikov nekoliko bolj ozir jemalo na potrebe in želje dežele in na domačine.

Opomniti moram, da se je omenjeni gospod vse jedno odpeljal, a moral je v Št. Petru — kazen plačati.

Iz Rusije 17. avg. [Izv. dop.] Naša nada na ruski narod oziroma južnih Slovanov se je bolj izpolnila in se izpolnjeva, kakor pa smo preje mislili. Uže v poslednjem dopisu sem omenil, kak silno se rusko občinstvo zanima za srbski rat. Denes vam pribavljam nove dokaze ruskega usmiljenja, ruskega dobrega srca. Moskovski oddel slavjanskega blagotvorniteljnega komiteta zbral je zopet 300.000 r., ter jih poslal v Belgrad; a A. M. Samarin, brat slavnega ruskega pisatelja istega imena, umrlega žalibog v začetku letošnjega leta v Berlinu, podaril je sam 300.000 rub. na dober vspeh ugoslovanskega orožja in na zboljšanje žalostnega sostanja ranjenih vojakov, srbskih in črnogorskih. Da! s ponosom smemo reči, ka taka poročila morejo dohajati le iz velikanske Rusije, kjer živi dobri in usmiljeni slavjanski ljud.

Nij čuda, da se tudi drugi začenjajo vzbujati iz svojega neutralnega spanja, če iz

— „Jaz nečem govoriti o tem,“ nadaljuje gospa Lenora, „da je to drama, ki se še nij nikdar na svetu prigodila, da bi se bila nevesta odrekla ženina; ali za nas je to poguba, gospod Dimitrij! Gospa Lenora zviija marljivo in trdo rutico v mal, mal klopčiček, kakor da bi hotela vanj zaklenoti vso svoje gorje. Od dohodkov naše štacune nam nij več mogoče živeti, gospod Dimitrij, gospod Klüber pa je jako bogat in bode še bogatejši. In zakaj njemu odpovedati? Zato ker se nij za svojo nevesto potegnil? Stavimo, da nij bilo to za vsem lepo od njegove strani, ali on je civilist, se nij šolal po vseučiliščih in je moral kakor soliden trgovec prezreti tako lehkomišelnost šalo neznanega oficirja. In kakšna razalitev je to, gospod Dimitrij?“

— „Dovolite gospa Lenora, zdi se mi, kakor da bi mene obsojali...“

— „Nikakor vas ne obsojam, nikakor ne! Pri vas je to drugače; vi ste, kakor vsi Rusi, vojni...“

— „Dovolite, jaz nijsem nikakor...“

— „Vi ste inostranec, ptujec, jaz sem vam hvaležna,“ nadaljuje gospa Lenora, ne poslušaje Sanina. Končno je bila zasopihala, razprostrla je roke, na novo razvila ruto in se brisala. Uže iz tega samega, kako je izraževala svoje gorje, je bilo videti, da se nij rodila pod severnim nebom.

— „In kako bode gospod Klüber trgoval v svojej prodajalnici, ako se bo bil s kupci? To nij nikakor primerno? In ravno jaz bi mu morala odpovedati! Od česa bomo živeli?“

„In pomislite: uže brez tega bo v mestu vse govorilo o vašem duelu... ali menite, da bo ostalo tajno? In naenkrat bo svatba razpršena! To je škandal, škandal! Ema — prekrasna deva; ona me zlo ljubi, ali ona je prava republikanka, se ponaša z mnenjem drugih. Vi jedini jo zamorete pregovoriti!“

Sanin se je začudil še bolj, kakor popred. — „Jaz, gospa, Lenora?“

— „Da vi jedini... Vi jedini. Zato sem tudi prišla k vam.“

„Druzega nijsem nič imela v mislih. Vi ste tako učen, tako dober človek! Vi se boste z njo razumeli! Vam bode verjela vse. Saj vam pa tudi mora vse verjeti... vi ste se za njo v smrtno nevarnost podali! Vi jej dokažite! — jaz ne morem nič druzega storiti. Vi jej dokažite, da s tem sebe in nas vse pogubi. Vi ste rešili mojega sina, rešite tudi hčer! Sam Bog vas je semkaj poslal... Pripravljena sem na kolenih prositi vas...“

In gospa Lenora se na pol skloni iz stola, kakor da bi se pripravljala pasti k nogam Saninu. On jo vzdrži.

— „Gospa Lenore! Za Boga! Kaj je to?“

Ona ga krčevito prime za roke. — „Ali mi obljubite?“

— „Gospa Lenora, pomislite kak sem...“

— „Mi obljubite? Ali hočete, da bi sedaj tukaj pred vami umrla?“

Sanin je bil popolnoma izgubljen. Prvo krat je imel denes v celem svojem življenji opraviti s splamtečo italijansko krvjo.

(Dalje prih.)

Rusije dohodijo k vam taki in jednaki glasovi o dobrodejnosti. Tako na pr. nas je jako razveselila vest iz Italije, katero nam je pred nekimi dnevi prinesel „Grazdanin“, ka se je v Milani obrazovala liga, katera bode imela zadačo, pomagati na vse načine oprostenju izpod turškega iga južnih Slovanov in sploh kristijanov na Balkanu. To društvo nas veseli tem bolj, da ima v svojej sredini tudi slovanski komité, kateri prejema pisma v vseh slovanskih narečjih. Je res uže čas, da tudi Italija začne živeti.

Domače stvari.

— (Literarno.) Odbor dramatičnega društva je v zadnjaji seji sklenil za bodoče leto izdati Mandelčev slovensko prestavo Goethejevega Favsta. Na prelaganji Favsta v slovenski jezik je pokojni Mandelc dolgo delal in marljivo. Vendar bode prestava, predno ide v tisk še s posebno vestnostjo pregledana in še popravljena, kakor čujemo.

— (Za Logatčane) je ljubljanska hranilnica v zadnjaji seji darovala lepo svoto 1000 goldinarjev.

— (Zopet požar.) Iz Iga pri Ljubljani se nam piše 24. avgusta: Še niso skoraj vsi pogorelci v Loki poleg Studenca, (ki je od zadnje vasi kake četrt ure oddaljena), svojih poslopij, od zadnjega požara pokončanih, popolnem pozidali in si postavili, uže jim je zopet strašni požar vse pokončal. — Na sv. Jarneja dan okolo 11. ure do polu dne vname se na sredi vasi na nekem podu iz neznanega vzroka ogenj. Prej kakor v pol uri pa je bilo 12 hiš s podi in kozolci pepel. Zarad velike suše bili so skoraj vsi prihišni vodnjaki ali tako imenovani „bēči“ popolnem suhi, in treba je bilo vodo s Studenca, kake slabe pol ure daleč donášati. Nastal pa je tudi bil ta čas silno hud vihar, kateri je skoraj zabranil vsako pomoč, kajti zarad velike vročine skoraj nihče blizu nij mogel. Reveži pogorelci so tim huje zadeti, ker je bilo skoraj uže vse žito in živalska hrana pospravljena, rešiti pa nihče nij mogel ničesa; še pohišje in vsa oprava in obleka je nekaterim pogorela, kateri niso imeli obokanih stanovanj in shramb. Človeško življenje menda nij nobeno izgubljeno, živali je pa menda nekoliko zgorelo, a sedaj ne vem števila, ko te vrstice pišem. Zavarovanih je bila skoraj večina na Gradec za zgorljive zgornje dele hiše, a ne za pridelke in drugo. Ker je revežem spomladi povodenj skoraj vse pokončala, in je pri nas letos izredno slaba letina, so sedaj vsled te nezgode in nesreče tim večega usmiljenja vredni.

— (Ogenj.) Piše se nam od Ptujca: 23. t. m. o polu dne je bil v Levanskej vasi, fari Vrbanskej, okraju Ptujem velik ogenj. Ker je pihal veter in ker so ljudje na travnikih spravliali, so pogoreli štirje posestniki, nekaterim tudi živina z vsemi družimi pridelki, koje so skoro spravili. Škoda in uzrok ognja še niste znana.

— (Val. Orožnov spominek) se je 17. t. m. po železnici odposlal v Celje. Vožnjo od Celja do sv. Frančiška in vzdianje bo g. Jož. Lipold v Mozirju priskrbel. Mariborski odbor za spominek je iz Mozirja prejel 156 gld. 20 kr. Hranilnica je od te glavnice plačala 1 gld. 80 kr. obresti. Gosp. Murniku se je za spominek izplačalo 135 gld., ostalih 23 gld. pa g. Lipoldu nazaj poslalo.

— (Dva Turka.) Iz Trsta se nam piše 24. avg.: Včeraj so od tu s 97 vlakom zopet odpeljali dva zalotena Turčija v Celovec, kder bosta internirana. Dejal se mi je, da jeden njiju govori srbski. Nagovoril sem ju tedaj srbski, a dobil nijsem nikacega odgovora. Ker sem se slučajno odpeljal baš z istim vlakom pohodit prijatelja v Grljani, prišel sem kar k njima v kupé. A, dasi sem mej potom večkrat skušal iz njiju izvabiti kakov slovanski glas, nij se mi posrečilo to. Govorila sta meni neumljiv jezik. Bila sta kacihi 25 do 28 let stara, suha kakor goba in zagorela kot ogorek. Spremljali so ju Janezi domačega peš-polka, katerim sem na njih prošnjo povedal o stanju in napredku črnogorske in srbske vojske, ter pripovedoval jim o turškej krutosti, in ker so zahtevali, o turškej veri, ter obrazložil jim fatalizem, vero v Mohameda. Načelnik eskorte mi je pravil, da ju popelje le do Ljubljane, a da ju tamkaj odda. Vjeli so ju na meji v Dalmaciji.

— (Medveda) „mravljinčarja“ so 24. t. m. v gozdih Starega trga pri Ložu uže zopet ustrelili. To je nov dokaz, kako mnogobrojni so res pri nas in potrjuje tudi moj zadnji dopis od 21. avg. v „Slov. Narodu“.

— (Od koroške meje) se „Gosp.“ piše: Letina pri nas nič kaj dobrega ne obeta. Les, ki je tukaj poglavitna kupčijska reč, nema nikake cene, torej je za denarje huda. Zimska setev se je zelo slabo obnesla: razen semena še nekateri niti toliko nijso dobili, da bi jim zadostovalo v domačih potrebah. Stavili smo do sedaj zaupanje na koruzo ali turšico ajdo in krompir, pa tudi iz tega ne bode kaj posebnega, zlasti iz turšice ne, čeravno se je do sedaj še precej lepa kazala. Nenavadna bolezen se na njej pokazuje. Kakih par let sem se brž potem, ko se je cvet izcimil, vgnezdil v njem črv, ki ga nagloma usuši. Ta mali, belkasti, na rilcu črni črv rije potem zmirom globeje in globeje v steblo, da betvo celó zveni. Letos se je ta nadloga tako močno vgnezdila, da človek po s turšico nasajeni njivi gredé, ne vidi niti vsacega petega betva več zdravega. To je huda kuga. — Kako bi se dalo temu v okom priti?

— (Od spodnje Pulskave) se istemu listu poroča: Letos je pri nas letina prav slaba. Spomladi nam je vzela moča, sedaj pa nam bog še deža ne da. Imamo uže sušo. Rž in pšenica slabo zdajeta. Tudi sadja ne

bo, čeravno je spomladi lepo cvetelo; mraz ga je vzel.

— (V Mariboru) se je 24 gostov oglasilo za prostovoljni poduk na sadje- in vinorejskejši šoli.

— (Pod voz) prišel je posestnik Pavlič v Dogmancih na Bizeljskem in k priči mrtev ostal.

Poslano.

Podpisani „mozirski sokolci“ izrekamo srčno hvalo blagorodnemu gospodu Anton Goričarju, c. k. poštarju, županu in udu c. k. okraj. šolskega sveta v Mozirju, ker nas je 10. t. m. blagovoli z našim ljubim učiteljem g. Lebanom pejsati — brezplačno v Braslovče in ker nam je ob jednem ovi dan tudi preskrbel v Letušu prav dobro kosilo! — Bog živi take šolske prijatelje! Na zdar g. župan Gorčar!

V Mozirji dne 19. avg. 1876
Četina, Dečija, Janežič, Jerelin, Goričar L. Gorčar M., Hofbaver, Sigl, Goričar Jan., Goričar J., Konečnik, Tribuč, Goričar Dr., London, Prisan, La. Kauf.

Dunajska borza 25. avgusta

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	66 g d. 49	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	69	85
1860 drž. posojilo	111	25
Akcije narodne banke	856	—
Kredi ne akcije	139	20
London	121	80
Napol.	9	72
C. F. cekini	5	83
Srebro	102	63

Učiteljske službe.

Začetkom dojdúce školske godine 1876/77 imadu se nadomestiti službe učiteljah trečje vrste na školah u **Materiji** i **Brezovici** sa slovenskim učnim jezikom.

Dohodki ovih službah po pokrajnskom zakonu od 3. novembra 1874 br. 30 jesu: letna plaća 400 fr., službena naklada 30 fr., stanovanje u naravi ili dotično odškodovanje s 50 fr.

Oni, što žele težiti za omenjenimi službami, neka predlože svoje po gori rečenom zakonu osvjedočene molbenice, ako su jurve u kakovoj službi, trgom svoje predpostavljene oblasti, ako još nisu pako ravnim putem amo i to najdulje do **15. septembra** t. g.

C. k. kotarsko školsko vijeće.

Voloska, dne 5. avgusta 1876.

(264—3)

Karmelitanski melisovec

iz Benedk.

1 originalna steklenica 25 kr.

Jedino pravi le pri

(53—22)

Gabriel Piccoli,

lekarju na dunajskejši cesti v Ljubljani.

Podkove.

P. t. graščinam, kovačem in vsem, kateri drže konje, kakor tudi kupčevalcem s železom priporočamo svoje samo upognene podkove iz najboljšega štajerskega materijala, kakor tudi vsakovrstnih žebeljev za podkove po najnižjej ceni.

Te podkove imajo uže urezane gube za pritrdjenje žebeljev in tako tudi notranje obrobno sploščino za predno in zadnje podkev primerno, ter jih vsaki kovač sam si lahko za to prikrnji, kar ravno potrebuje; polovico si prihrani dela, $\frac{1}{10}$ kuriva. Podkove za zadnje noge uprežnim konjem nájmo sploščine. — Podkove se mogó dobiti i takove, da imajo celó do palca prehodno zarezo in notranjo obrobno sploščino. — Podkove pošiljamo v kosmičih po 50 in 100, in žebije v zvežnjih po 1000. Cene se razumevajo s zlaganjem, franko dunajski kolodvor.

Ob jednem priporočamo svoje najnovejšje „krive klešče“, s katerimi se vsak žebelj, naj si je še tako globoko zabiti in da-si néma kapice, prav lahko vzdigne in izdere, in sicer brez poškodovanja stvari, iz katere se žebelj potegne.

Cenike razpošiljamo brezplačno po pošti!

L. Essler & Comp.,

Erste k. u. k. priv. Hußeisen-Fabrik,
WIEN, VIII., Piartistengasse Nr. 25.

(256—6)

Tujsci.
23. avgusta:
Kroyer pl. Hofer iz Grada. — dr. Ružič iz Reke.
Friedman iz Dunaja. — Parachini iz Trsta. — Pflügel iz Dunaja.
Pri stenu: Peri iz Dunaja. — Wolf iz Hrvatskega.
— grof Peče iz „onovica“. — Schuster iz Dunaja. — Nugent iz Trsta. — Schweiger iz Dunaja.
Pri maiteti: Ungar iz Dunaja. — Kraus iz Trsta. — pl. Knapah iz Prage. — Schubert iz Dunaja. — Grdinič iz Grada. — Dittich iz Vipave. — Prešern iz Trsta.